

Posudek školitele na magisterskou práci Bc. Evy Lupejové: *Dimitrij LUPEJ – životní příběh válečného veterána 2. světové války*. Praha, Pracoviště OH-SD FHS UK 2012, 96 stran plus přílohy

Autorka se rozhodla zúročit své znalosti a metodologickou výbavu nabyté v průběhu studia a vzala si za cíl nelehký úkol – vytvořit biografickou skicu jednoho z účastníků zahraničního odboje, který je navíc jejím blízkým příbuzným. Ačkoliv podobně laděných studií čítá naše historiografie na stovky, přesto se jedná o záslužný počin. Autorčin děd původem z Podkarpatské Rusi totiž disponuje jedinečným příběhem: po okupaci ČSR byl zatčen při přechodu hranic do SSSR a prošel tábory GULAGu a posléze po propuštění narukoval do čs. jednotek v SSSR s nimiž došel až do ČSR. V armádě sloužil až do penzionování na začátku sedmdesátých let. Snahou autorky bylo zasadit příběh svého děda do dobového kontextu, přičemž otázkou zůstává, do jaké míry se jí to podařilo, neboť biografie patří k jednomu z nejnáročnějších historickým typům práce vůbec.

Pokud bych měl shrnout seznam využití literatury, pak je možné konstatovat, že by samozřejmě mohl být i delší jak co se týče literatury k tématu (např. o některé práce čs. historiků z šedesátých a osmdesátých let), tak zejména literatury metodologické k problematice orální historie.

Co se týče pramenů, pak autorka pracovala především s rozhovory realizovanými se svým dědem. V úvahu také připadaly rozhovory s dalšími spolubojovníky, které se ovšem nepodařilo realizovat. Rámec pro analýzu a interpretaci rozhovorů tvořily vedle literatury také poznatky z archivního výzkumu z VHA Trnava a také vybrané vzpomínkové práce čs. vojáků, i když jejich využití by mohlo být mnohem větší.

Práce disponuje přehlednou strukturou a vedle metodologického úvodu, kde autorka poskytuje náhled na různorodé zkušenosti svého dědy s nahráváním životních příběhů (*Post Bellum vs. ona*) se těžiště práce nachází v líčení dědova životního příběhu. Stěžejní okruhy se týkají kořenů na Podkarpatské Rusi, dále pak zatčení a pobytu v Gulagu, narukování a bojích na východní frontě v řadách čs. jednotek a konečně životě v poválečné armádě v Československu. Zvolený přístup kombinace analýzy a interpretace orálně historických pramenů doplněný o komentáře z literatury a dalších pramenů se ve výsledku jeví produktivní. Jak autorka sama podotýká, samotná práce v průběhu doznala jisté korekce, zejména díky zdravotním problémům klíčového narátora a též některých jeho spolubojovníků. Výsledkem je solidně podložená práce biografického charakteru, čímž se rámcově podařilo splnit vytčený cíl, ačkoliv by některé pasáže práce zcela jistě stály za prohloubení (např. kapitola o poválečném vývoji). V závěru by možná bylo též dobré více zohlednit v podobě hlubší reflexe autorčiny dojmy z práce na citlivém tématu z oblasti rodinné historie. Proto by i má otázka do diskuze směřovala k tomuto tématu: zdali by autorka mohla postihnout pozitiva i negativa svého bádání z tohoto pohledu a co jí práce přinesla?

Po formální stránce je práce vypracována na vysoké úrovni a jako velmi zdařilá jsou především přílohy.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji známkou 2 (velmi dobře).

V Praze 15. 10. 2012

PhDr. Pavel Mücke, Ph.D.